

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ruperti Abbat̄is Tvitiensis, Svm̄mi Disertissi=miq̄ue
Theologi, sacris du[n]taxat literis omnia probantis, in XII.
prophetas minores, Commentariorum Libri XXXII**

Rupert <von Deutz>

[Köln], M. D. XXVII.

VD16 B 3835

Cap III. Et dixit: Audite principes Jacob, [et] duces Jsrahel. Nunquid non
vestru[m] est scire iudicium, [et] odio habetis bonum, [et] diligitis malum.

...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71859](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71859)

Apostolus ait: scdm electionem gratiæ saluæ factæ sunt, manifeste hic sequentibus uerbis exprimuntur, in unum conducã reliquias Iſrahel. Et est sensus: Iacob, id est, suppletorẽ ex gentibus pplm congregã, & reliquias Iſrahel conducẽs, unũ efficiã cœtũ, ut in unitate sint habendo unã fidẽ, & unũ spiritũ, ut nulla sit distinctio pro carnis origine: sed omnes tam Iudæi q̃ Græci filij sunt Iſrahel, & filij Abrahæ, & indifferẽter reputẽtur in semine. Hoc est, q̃ dicitur huc repetens pulchra exornat similitudine. Pariter (inquit) ponã illũ, quasi gregem in medio caulaz, quasi pecus in medio caulaz. Idem uidetur esse quasi gregẽ in ouili, & quasi pecus in medio caulaz, sed nõ sine causa repetiuit: quia uidelicet nunc q̃dem est unus grex & unũ ouile, sed aliunde grex Iudaici, & aliunde uenit grex gentilis populi. Nam ipse pastor oim dixit. Et rã as oues habeo, quæ nõ sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & uocẽ meã audient, & fiet unũ ouile & unus pastor. Igitur & reliquias Iſrahel quasi gregẽ in ouili, & plenitudinẽ gentiũ, quasi pecus in medio caulaz pariter ponã: & pariter (inquã) id est, habentes unã fidẽ, & unum spm, ita simpliciter obediẽtes unicæ regulæ ueritatis, sicut mansuetæ oues subditæ sunt pastorĩ. Nec uero parua multitudo erit: sed tu multuabũtur ait à multitudine hominum quia uidelicet oues istæ homines sunt, & homines hi tam multi erũt, ut magnũ & publicanũ porbẽ terraz faciãt diuinæ laudis tumultũ, cũ magno tumultu cœlũ herbidumq̃ pascendo cõpleant paradysum. Quod cũ factũ fuerit, nec tu Micheã, nec aliquis Prophetaz tue Apostoloz dolorẽ aut tristitiã habebit de amissione filioꝝ Iſrahel carnaliũ. Talis uel tanta cõpurgatio, quõ uel per quã faciẽda foret exponens: ascendit em̃ (inquit) pandens iter ante eos, diuident, transibunt portã, & egrediẽtur per eã transibit rex eoꝝ corã eis, & dñs in capite eorum. Iste pandens iter, iste rex & dñs transiens corã eis, ipse est, q̃ loco iam prælibato in Euangeliõ dicit: Ego sum pastor bonus. Quõ iste ascendit, pandens iter ante eos? Cum (inquit) proprias oues emisserit, ante eas uadit, & oues illũ sequũtur: quia sciunt uocẽ eius. Quõ ante eas, nisi pascendo pro illis, relinquẽs exemplũ patiendi, & aperiens aditũ paradisi? Ascendit ergo (inquit) subauditur in crucem & exaltabitur à terra bonus pastor, ponẽdo aiam suã pro ouibus suis, ascendet sup occasum. i. sup mortem, resurgẽdo mortẽ quippe calcabit, & ascendet sup cœlos cœloꝝ, & sedebit ad dexterã patris, pandens iter ante eos, uidelicet ut eo pugnatiũ humilitas gregis, quo præcessit celsitudo pastoris. ¶ Sic illo pandẽte iter, extunc diuidẽt & transibunt portã, & egrediẽtur per eã, illã uidelicet portã, de qua Psalmista: Hæc (inquit) porta dñi, instũ intrabunt per eam. Quæ nam hæc est porta, nisi ipsa eadẽ passio Christi, extra quã nulla est porta, nulla est uia, qua in uitã quis possit ingredi? Portã illã quã fecit in latere crucifixi lancea militis inundationẽ illam sanguinis & aquæ, quẽ inde profluxit, diuidẽt (inquit) & transibunt & egrediẽtur per eã: nimirũ scdm diuisionẽ maris rubri, per quã transierũt filij Iſrahel, merso Pharaone cum curribus & equitibus suis. Hanc ita diuidere oportet, ut in unum eundemq̃ Christũ, cuius in morte baptizati sumus, deũ & hominem credẽtes, & naturam utrãq̃ certa discretõẽ dinoscẽtes, impassibile quidẽ ex diuinitate: passum autẽ semel ex humanitate cõfiteamur firmiterq̃ teneamus. Ita diuidẽtibz, & trãseuntibus: trãsbibit (inquit) rex eoꝝ coram eis, q̃d iam factum est: transiuit em̃ ex hoc mundo ad patrem, & dñs in capite eorum: quia uidelicet dñs nomen est illi, & ipse caput: ipsi autẽ membra sunt, ille rex & illi populus: ille pastor, & isti oues pascuæ eius. De isto transitu atq̃ egressu per portam hanc ipse loco iam dicto loquitur: Per me si quis introierit, saluabitur, & ingrediet & egrediet & pascua inueniet. Ingriditur em̃ quis, dum fidẽ suscipiendo fit ouis huius pastoris & egreditur dñi p̃sentẽ finit, & tũc pascua inuenit uitæ æternæ, uitæ imarcescibilis. Sed & hoc ibidẽ dicit: Quotquot uenerũt, fures sunt & latrones. Itẽ, fur nõ uenit nisi ut furet, & mactet, & perdat. Hoc est, q̃d Propheta dicturum illum certissime esse sentiẽs, quasi iam dixerit, protinus ait: Et dixit: Audite principes Iacob, & duces domus Iſrahel. Nunquid non uerba est scire iudicium, & odio habetis bonum, & diligitis malum? Qui uolẽter rubicillas pelles eorum desuper eis, & carnem eorum desuper ossibus eorum. Qui comedunt carnem populi mei, & pellem eorum desuper excoriauerunt, & ossa eorum confrugerunt & conciderunt, sicut in lebete, & quasi carnem in medio olis. I. Post hæc tribuum peccata declamauit, & detrimentum carnis Iacob, quod contigit in illis tam animo perditis, q̃ corpore in captiuitatẽ irreuocabilẽ abductis, consulatus est ex promissione regis, & dicitur

Iohã. 10.

Pandens iter
Christus est
Iohan. 10

Porta iustoz
passio Christi
Psal. 117

Exo. 14.

Iohan. 10

CAP. III.

IN MICHEAM PROPHE. CA. III. Fo. CXXXV

& domini nostri, de quo nobis nunc sermo fuit, rursus ab altero exordio incipiēs, peccata Iuda & Hierusalem depromit, & pœnam prædicit, quam simili fine concludit, sicut sequens scripturæ series ostendit. Præmissō nāq; propter hoc causa uestri. Sion quasi ager arabitur, & Hierusalem quasi acervus lapidum erit, protinus de Christo subiungit: Et erit in nouissimo die: erit mons domus domini præparatus in vertice montiū & cetera. Igitur dum præmissō, pariter ponam illum quasi gregem in ouili, & quasi pecus in medio caulay, dominū ascendentem & iter pandentem dixisse, & subiungit: Audite principes Iacob, & duces domus Irahel, subintelligendum est, falso principes, & falso duces, nam ueraciter fures, & latrones. Nam & illud quod sequitur: nunquid non uestrū est scire iudicium, qui odio habetis bonum & diligitis malum, melius daret quanti uel q̄ grauiissimi sit ponderis, si ad eiuſdem sermonis respiciamus initium, quod tale est. In iudicium ego ueni in hunc mundum, ut qui non uident, uideant; & qui uident, cæci fiant. Sic incepti sermonis causa erat, qd̄ Pharisæi, quos ipse interdum duces cæcos appellauit, illum à natuitate cæcum, quem ipse illuminauerat propter testimonium ueritatis, foras eiecerat, & extra synagogam esse fecerant. Cū ergo sic incepisset, in iudiciū ego ueni in hunc mundū ut qui non uident, uideant; & qui uident, cæci fiant: illis contradicentibus. Nunquid & nos cæci sumus, uerbis subsequentibus dignos esse illos cæcitate comprobauit, & nondum quidem uideri sibi metipsis quod essent cæci, sed mox futurum esse, ut eorū tanq̄ furum & latronum eruerentur oculi. Sequitur enim: Amen amen dico uobis, qui non intrat per ostium in ouile ouium: sed ascendit aliunde, ille fur est & latro & cætera. Igitur o falsi principes, & falsi duces domus Irahel, ueri fures & ueri latrones, qui non intrastis per ostium ouile uiuim: sed ascendistis aliunde, neque enim intrastis per uerum uerbum dei, sed per uestrum mendacium, sectantes turpe lucrum, qui odio habetis bonum & diligitis malum, eiecit enim uidentem & illuminatum, & omne pecus uultis esse cæcum, audite hoc. Nunquid uestrum est scire iudicium, subauditur & non misericordiam? Misericordia nāq; longe facta est à uobis: iudicium autem sciētis, iudicantis sæpe ueritatem experiemini, ut uidelicet efficiamini, quemadmodum dixi: quia in iudicium ueni, ut qui non uident, uideant; & qui uident, cæci fiant. Hoc uestrum est, hæc pars uestra uobisq; reposita est. Quare? Quia facitis quod furis est, qui non uenit nisi ut furetur, & mactet, & perdat. Vos, inquam, hoc facitis quod furis est, nec ad aliud uenistis, nisi ad hoc, ut furemini & mactetis, & perdatis, quippe qui uiolenter tulistis pelles eorū desuper eis, & carnem eorū desuper ossibus eorū. Hæc dicendo, cœptam seruat metaphoram ouium quas fur idcirco furatur ut mactet, & pellibus detractis, carnes earum deuoret. Sic enim illi fures & latrones qui sibi uidebantur principes & duces, prædam de populo faciebant, & substantias eorū deuorabant. Sed parum erat res eorum corrosisse uel sorbuisse auaritia profunda, & insatiabili cupiditate, nisi seductas quoq; animas eorum perpetuè traderent gehennæ. Itaque quod minus dixerat sequenti uersiculo supplet. Conuersus ad auditores, ut declamationis atq; conuersionis uis acrius sonet. Qui comederunt, inquit, carnem populi mei, & pellem eorum desuper excoriauerunt, & ossa eorum confregerūt, & conciderunt in lebetes, & quasi carnem in medio ollæ. Vere ergo fures, uere latrones. Vere, inquam, fures, qui & furati sunt & mactauerunt, & perdidērunt. Mactauerunt enim corporaliter eos, qui non consenserūt, nolentes audire uocem alienorum, & perdidērunt eos qui sibi consenserunt occidentibus pastorem & episcopum animarum suarum. Vtrobicq; fures, utrobicq; latrones. Comederunt, inquit, carnem, id est peccata populi mei, sicut per Prophetam alium dictum est, peccata populi mei comedent. Nam per carnem & sanguinem peccata designari solent, ut illic: Caro & sanguis regnum dei non possidebunt. Comederunt autem substantias eorū quibus favebāt ad peccandum, non tantum ultro oblatas, uerum & per dolum, & per uim detractas, Hoc pulchre per ordinem eiusdem metaphoræ cœlestis eloquentia figurauit, dicendo: Et pellem eorū desuper excoriauerūt, & ossa eorū confregerūt, uidelicet ut fieri solet in mactatione & deuoratione ouium. Primum quippe pelles arte lanistarum desuper excoriatur; deinde ossa: quia pro sua duritia dentibus & cultro resistunt, cōfringuntur, ut ad medullæ pinguedinem perueniatur. De eo quod medium est, id est, de carnibus: ille nāq; inter pellem & ossa sitæ sunt. Nouissime dicit, & conciderunt sicut in lebetes, uel hoc solum, quasi carnem in

Principes & duces Iudæ, fures, latrones

Iohan. 9
Mat. 15. & 23

Iohan. 9

Ibidem. 10

Osec. 4.

I. Cor. 15.

Lebes & olla
in quo differunt.

medio olla. Verum, quia non frustra putandus est utrumque dixisse, quærimus utrumque con-
 cisionem utrumque pœnalis officinæ instrumentum lebetem & ollam. ¶ Primum hoc an-
 maduertendum: quia lebes & olla hoc differunt: quod lebes os latum habet superius, olla
 oris angustias habens, uentre dilata. Et de lebete quidem bulliente difficile quid manu edo-
 citur: de olla uero difficilium. Vtranque ergo angustiam infœlicium hic intelligimus, quæ
 causa illis, id est, principes & duces extiterunt, scilicet & eam quam à Romanis feruentissi-
 ma obsidione, & eam quam à malignis spiritibus perpesturi erant gehennali igne. Dupli-
 nanque iuxta Prophetam contritione conterendi erant quod & Psalmista clarius distinguen-
 Trudentur in manus gladij partes uulpium erunt. Et de Romana quidem obsidione quæ
 de lebete nonnulli, quibus difficile super fuerunt: de gehennæ autem angustijs quasi de olla in-
 terioribus, aut euadant difficilium, imò omnino impossibile est. Multum dissimilia, quin imò
 & ualde contraria sunt. Hæc suprascriptis illis, quæ à bono pastore dicta sunt, pariter potest
 illum quasi gregem in ouili, quasi pecus in medio caularum. Qui illa dixit ipse pascit, qui illa
 faciunt ipsi occidunt. De quibus adhuc subiungitur: Tunc clamabunt ad dominum, &
 non exaudiet eos, & abscondet faciem suam ab eis, in illo tempore, sicut nequiter
 egerunt in adinventionibus suis. ¶ Tunc (inquit) quando ponam illos quasi gregem in
 ouili, & quasi pecus in medio caularum, quando alias oues quas habeo, quæ non sunt ex hoc
 ouili, adducam: quia uocem meam audient, & fiet unum ouile, & unus pastor, nulla distri-
 ctione habita Iudæi & Græci, tunc & illi fures & latrones, & isti oues insipientes, imò he-
 di magis quam oues, siue oues errantes, quæ audierunt uocem alienorum, clamabunt ad do-
 minum, & non exaudiet eos: Et non solum non exaudiet eos: uerum etiam abscondet faciem
 suam ab eis in tempore illo, sicut nequiter egerunt in adinventionibus suis, id est, sicut meruerunt
 non ignoranter sed nequiter malum operati, non casu uel imprudenter in peccatum lapsi,
 sed ad malum intenti, non ad deuitandum, sed ad concinnandum omnino quod iniquum est toto an-
 mo dediti, & male studiosi, sicut Psalmista cum dixisset: Corrupti sunt & abominabiles facti
 sunt, addidit, in studijs suis. Et ista profecto superioribus ex aduerso respondent ubi cum di-
 xissent: ponam illos quasi gregem in ouili, quasi pecus in medio caularum secutus est, & in-
 Tumultuabuntur à multitudine hominum, ascendet enim pascens iter ante eos, & transibit
 eorum coram eis, & dominus in capite eorum. Illi tumultuabuntur à multitudine hominum,
 & dominus ascendet, pandens iter ante eos. Isti clamabunt ad dominum, & non exaudiet
 eos. Coram illis transibit rex eorum, & dominus in capite eorum. Coram istis non solum non
 transibit dominus, & non solum in capite eorum non erit: uerum etiam abscondet faciem su-
 am ab eis, quod proculdubio nunc factum est, & sit, posito insuper uelamine super eos,
 ut uidere non possint. Sequitur: Hæc dicit dominus super prophetas, qui seducunt
 populum meum, qui mordent dentibus suis, & predicant pacem, & si quis non dece-
 rit in ore eorum quippiam, sanctificant super eum presidium. Propter ea non uobis
 pro uisione erit, & tenebræ uobis pro diuinatione. Et occubet sol super prophetas,
 & obtenebrabitur super eos dies. Et confundetur qui uident uisiones, & confunde-
 tur diuini, & operient uultus suos, quia non est responsum dei. ¶ Inter omnes principu-
 pes ac duces, de quibus hactenus dictum est non prætereundi erant Prophetæ illius tempo-
 ris, prophetæ mordaces, & populi seductores, uidelicet Annas & Caiphas, quorum unus
 qui erat pontifex anni illius, prophetauit: quia moriturus erat Iesus pro gente, & non tantum
 pro gente, sed ut filios dei, qui erant dispersi, congregaret in unum. Dixit enim: Vos nescitis
 quicquam, nec cogitatis: quia expedit uobis ut unus moriatur homo pro populo, & non tota
 gens pereat. Equidem cum hoc diceret, falsum erat, quod animo sentiebat: sed uerum erat,
 quod uoce sonabat. Sentiebat quippe uel alios sentire uolebat, quod nisi moreretur Iesus, qui
 rex & Christus dicebatur, causa fieret Romanis, quorum imperio subditi erant, ut ueniret Iesus
 cumque & gentem tollerent. Et hoc falsum erat, neque enim Christus regna Romanorum
 gentium tollere uenerat, siue occasionem dare inimiciarum, uendicata sibi ulla potestatem
 rena. Verba autem illius hoc sonabant, quod Iesus pro omnium filiorum dei redemptione mori-
 riturus esset, & hoc uerum erat, & ueraciter ita factum est. Igitur Prophetæ illi, id est, pœnalis
 fices, quorum unus taliter prophetauit, non erant prætereundi quin aliquid audiverit plusquam
 Pontia

Hier. 17
Psal. 62

Psal. 13

2. Cor. 3

Prophetæ Iu-
dæorum An-
nas & Cai-
phas.

Iohan. 11

Principes ac duces cæteri. Hæc ergo dicit dominus super Prophetas qui seducunt populum meum, qui mordent dētibus suis, & prædicant pacem. Non dubitum quin Prophete illi seduxerint populum plus q̄ seduxerāt unq̄ prophete Baal, quales temporibus Achab & Iezabel extiterunt. Nam illi seduxerunt populum in tantum ut dereliquerēt dominum & colerent Baal. Isti in tantum seduxerunt ut crucifigerent dominum & eligerent Barrabam. Quod autem subiungit, qui mordent dentibus suis, adeo uerum est, ut iuxta Psalmistam: Dētes eorū arma fuerint & sagittæ, & lingua eorū gladius acutus. Itaq; cum tam mordaces fuerint homicidæ, q̄ sc̄tā prædicauerūt pacem, cum multa indicia sint, illud admirationē facit, q̄ dñs noster per pacis osculum traditus est illis. Et si quis (ait) nō dederit in ore eorū quippiam, sanctificat super eum prælium. Breuis quidem, sed alta nimis & uehemens declamatio auaritiæ illoꝝ. Et quidem de multitudine ualet intelligi: quia de multis uerum est, q̄ eos sibi hostes reputauerint, quādo nō dederūt, & amicos q̄ dederunt in ore eorū. Sed de domino nostro præ omnibus intelligendum est, q̄ idcirco sanctificauerint super eum prælium: quia nō dedit quippiam in ore eorū, imò disputabat contra auaritiā illoꝝ. Deniq; si talis uenisset iste Messias, id est, Christus, qui per Prophetas promissus erat, ut terreno suffultus regno ampliaret domos, & augeter diuitias eorum, tunc placuisset eis, tunc pacem suam obtulissent ei. Quia uero pauper & contemptor diuitiarū uenit, quia nō diuites sed pauperes beatos fore prædicauit, & sicut iam dictum est, contra illoꝝ auaritiā disputauit, sanctificauerunt super eum prælium, id est, quoad potuerunt sanctum uideri, & pertinens ad obsequiū dei benedicti, elaborauerunt si interficerēt illum. Hoc adeo uerum est de Prophetis eiusmodi, ut de pluribus quoq; certo experimēto compertum sit. Quando enim quippiam dedit in ore eorum, quando de quinq; panibus ordeaceis, & duobus piscibus saturauit quinq; milia hominū, tunc uoluerunt eum rapere, & facere regem, sicut scriptum est. Iesus ergo cum cognouisset, quia uenturi essent ut caperent eum, & facerent eum regem: fugit iteꝝ in mōtem ipse solus. Vbi autē persenserūt, q̄ nollet amplius quippiam, uel quō uellet dare in ore eorū dicere illo: Amē amē dico uobis, queretis me, nō quia uidistis signa: sed quia māducastis ex panibus, & saturati estis. Operamini non cibū qui perit, sed qui permanet in uitā æternam &c. Cœperunt super eum sanctificare prælium murmurando & dicendo. Nōne hic est Iesus filius Ioseph, cuius nos nouimus patrem & matrem? Quō ergo dicit hic: quia de cælo descendit? Si de popularibus ita est, quid putas de prophetis illis cupidis & profundis amatoribus diuitiarū, quando is qui prædicabatur Christus nō solum nō promittebat eis sicut uellent thesauros orbis terrarū: sed etiam disputabat cōtra auaritiā eorū. Nimiq; desperauerūt de illo, dicentes. Quod nō daret quippiā in ore eorū, & idcirco sanctificauerūt super eum præliū, sanctum esse iudicantes, si crucifigerent eum, tanquā seductorem & magum: Quid dicit dominus super huiuscemodi Prophetas? Propterea nox uobis pro uisione erit, et tenebræ uobis pro diuinatione. Et occumbet sol super Prophetas, et obtenebrabitur super eos dies. Visio & diuinatione in quo differunt Deut. 18.

Visio & diuinatione in quo differunt Deut. 18.

Malach. 4
Iohā. 8.
Sanguinea prophetia Caiaphæ

Ego sum lux mundi, qui sequitur me, nō ambulat in tenebris, sed habebit lumē uitæ. ¶ Vides ita factum, quia ex quo iam dictus Caiphas sanguineam prophetauit prophetiam, dignitas interijt, et auctoritas sacerdotij decidit, sic omnis quoq; ab illis prophetica gratia descendit. Diuinauerunt aliquoties et adhuc diuinare nituntur infelices, prospera sibi pmittendo.

Dentes eorū
Psal. 56

Auaritia eorū

Ioh. 6

Visio & diuinatione in quo differunt Deut. 18.

Malach. 4
Iohā. 8.
Sanguinea prophetia Caiaphæ

post finem malorum quæ nunc patiuntur, dispersi, & captiuitatis iugum portantes, quasi ipsi
 q̄q̄ Romanos uersa uice possessuri sint in seruos, iuxta illud: Et possidebit domus Iacob eos
 qui se possederant. Sed hmoi diuinatões tenebræ sunt, & nõ lux, nox & nõ ueræ uisionis di
 es. Contigit em̄ eis illud, quod per Psalmistam iuxta concessionē dictum est: Fiat mensa eo
 rum coram ipsis in laqueum, & in retributiones & in scandalum, obscurent oculi eorum ne uide
 deant. Siquidem occubuit super eos, & obtenebratus est ille sol, & in ipso occubitu suo no
 ctē & tenebras, de quibus hic sermo est, per tenebras illas significauit, quæ tunc factæ sunt
 super terram uniuersam ab hora sexta usq̄ in horam nonam. Et reuera quis ille resurrexit,
 recte dicitur: quia super eos occubuit: non enim credunt eum resurrexisse à mortuis: & per
 inde iugiter in nocte sunt & in tenebris. In eo gloriant illuminati omnes qui credunt: illi
 non credentes confusi sunt, claritatem solis huius sese ingerentem, non ferentes, sicut quorū
 dam ferre non poterant claritatem uultus Moysi, sed fugiebant uultibus avertis & cordibus
 Exo. 34
 2. Cor. 11. 3
 Hoc inuens hic, & confundentur ait: qui uident uisiones, & confundētur diuini, & operient
 uultus suos oēs: quia non est responsum dei. Rebus em̄ apparentibus conuincuntur menda
 ces q̄ uidebant. i. q̄ se uidisse fingebant uisiones: quia quicquid loquūtur aut locuti sunt, non
 erat responsum dei, sed prophetauerunt de cordibus suis, & nunc usq̄ operient uultus suos,
 uelamen malitiæ positum habētes super cor. His dictis sup̄ Prophetas seductores atq̄ mori
 daces, quorū deterrimi fuerunt Annas & Caiphas (ut iā dictū est) cōtinuo de semetipso dica
 L. Geruntamen ego repletus sum fortitudine spiritus domini, iudicio & ueritate
 ut annunciem Iacob scelus suum, & Israhel peccatum suum. Hoc plane non frustra
 nec absq̄ rationis pondere opposuit. Poterat em̄ obuiare illi, quibus moris erat prophetas dñi
 contemnere, siue etiam irridere, & fortassis iam rapuerant uerbum de ore eius, ut dicebant.
 Quoniã nox (ut tu dicis) pro uisione, & tenebræ pro diuinatõe sunt, pphetis, iam nec de tua
 uisione curamus: quia non est responsum dei: sed diuinatio quã finxisti. Sic namq̄ ad Hiero
 miã dixerunt: Mendaciū tu loqueris: Non misit te dñs deus noster, dicēs: Ne ingrediamini
 Hiero. 43
 Aegyptū, ut habitetis illic: sed Baruch filius Nerie incitat te aduersum nos. Amplius autē
 eiusmodi pphetæ, de qualibus iste dicebat. Propterea nox uobis pro uisione erit, & tenebræ
 pro diuinatõe, non dubiū quin aduersus istū insanierint, quemadmodum insanierunt aduer
 sus alium Prophetā, eius nominis, uidelicet Micheam filiū Iembla. Nam cū ille diceret ad
 Achab, Nunc igitur ecce dedit dñs sp̄m mendaciū in ore oim̄ prophetarū tuorū: qui hic sermo
 & dñs locutus est contra te malum, accessit Sedechias filius Canaan, & percussit Micheam in
 3. Reg. 22.
 Verax pro
 pheta Miche
 28.
 maxillā & dixit: Me ne ergo dimisit sp̄s dñi, & locutus est tibi? Et itaq̄ hic cū dixisset, super
 Prophetas ea quæ præmissa sunt, nõ ab re de semetipso taliter edixit. Veruntamen ego reple
 tus sum fortitudine sp̄s dñi, iudicio & ueritate & cætera, ac si diceret: Prophetæ qui prædi
 cant pacem, & dicunt: Pax pax, ipsi confundentur: quia responsum eorū, nõ est responsum
 dei: sed ego repletus sum fortitudine sp̄s dñi, qui annuntio quod uerum est. & facio quod
 iudicantis est. In eo quod annuntio Iacob scelus suum, & Israhel peccatū suū. Nec ullus
 mihi certior post deum testis est, q̄ ipsa conscia Iacob, siue Israhel, utrum uerū dicam an nõ.
 Suum enim scelus & suum peccatum est, neque conscientiam eius latet: & inde cognoscit
 utrum de corde meo loquor, an fortitudo iudicij, & ueritatis in meo sermone conuincit.
 L. Audite hæc principes domus Iacob, & iudices domus Israhel, qui abominamini
 ni iudiciū, & oia recta puerritis, qui edificatis Sion in sanguibus, & Hierusalē in
 iniquitate. Principes eius in muneribus iudicabāt, & sacerdotes eius in mercibus
 docebāt, & pphete eius in pecunia diuinabāt & sup̄ dñm requiescebāt dicētes: Non
 quid nõ dñs in medio uestrū? Non ueniēt sup̄ uos mala: Propter hoc caula uestra
 Sion, quasi ager arabis, & Hierusalē quasi aceruus lapidū erit & mons sep̄ in
 cella syluarum. Hoc uere tanq̄ fortis, uelut iudex, sicut uerax declamauit iste, repletus
 tudine sp̄s domini, principibus & iudicibus, sacerdotibus & pphetis, Singulis namq̄
 peccatū suū annuntiavit, principibus q̄ in muneribus iudicarent, sacerdotibus q̄ in
 de docerēt: Prophetis q̄ in pecunia diuinaret: quodq̄ muneribus in crassati, merces
 pinguari, pecunia dilatati, sup̄ dominū tanq̄ crassæ boues, sup̄ præsepe suū requiescerēt, &
 tes: In medio sui euidenter esse dominum, quoniã nihil deesset uentibus eorum, & si ipse
 contem